

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 4ης Φεβρουαρίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Κοινοτικό σήμα — Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 — Άρθρο 23 — Άδεια χρήσεως — Μητρώο κοινοτικών σημάτων — Δικαίωμα του κατόχου αδειάς χρήσεως να ασκήσει αγωγή λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως παρά την παράλειψη καταχωρίσεως της αδειάς στο μητρώο»

Στην υπόθεση C-163/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberlandesgericht Düsseldorf (Γερμανία), με απόφαση της 31ης Μαρτίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Απριλίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Youssef Hassan

κατά

Breiding Vertriebsgesellschaft mbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Toader, πρόεδρο τμήματος, A. Prechal και E. Jarašiūnas (εισηγητή), δικαστές,
γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Breiding Vertriebsgesellschaft mbH, εκπροσωπούμενη από την K. Schulze Horn, Rechtsanwältin,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την J. Kemper,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την J. Samnadda και τον T. Scharf,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Δεκεμβρίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 78, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Υ. Hassan και της Breiding Vertriebsgesellschaft mbH (στο εξής: Breiding), σχετικά με αγωγή λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως, την οποία άσκησε η Breiding κατά του Υ. Hassan.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού έχει ως εξής:

«Το κοινοτικό σήμα θα πρέπει να θεωρείται ως αντικείμενο κυριότητας, το οποίο υφίσταται χωριστά από την επιχείρηση της οποίας τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες σημαίνει. Θα πρέπει να μπορεί να μεταβιβάζεται, υπό την προϋπόθεση της αδήριτης ανάγκης να μην παραπλανάται το κοινό εξαιτίας της μεταβίβασης. Θα πρέπει επιπλέον να είναι δυνατόν να συσταθεί επ' αυτού ενέχυρο υπέρ τρίτου ή να παραχωρείται η χρήση του με άδεια.»

- 4 Το άρθρο 17 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταβίβαση», προβλέπει ότι:

«1. Το κοινοτικό σήμα δύναται να μεταβιβαστεί, για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωρισθεί, ανεξάρτητα από τη μεταβίβαση της επιχείρησης.

2. Η μεταβίβαση της επιχείρησης στο σύνολό της συνεπάγεται και τη μεταβίβαση του κοινοτικού σήματος, εκτός αν, σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει τη μεταβίβαση, υπάρχει αντίθετη συμφωνία ή αυτό προκύπτει σαφώς από τις περιστάσεις. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και στη συμβατική υποχρέωση μεταβίβασης της επιχείρησης.

[...]

5. Μετά από αίτηση ενός των συμβαλλομένων, η μεταβίβαση σημειώνεται στο μητρώο και δημοσιεύεται.

6. Εφόσον η μεταβίβαση δεν έχει σημειωθεί στο μητρώο, ο διάδοχος δεν μπορεί να προβάλλει δικαιώματα που απορρέουν από την καταχώριση του κοινοτικού σήματος.

[...]»

- 5 Κατά το άρθρο 19 του κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Εμπράγματα δικαιώματα»:

«1. Το κοινοτικό σήμα δύναται να ενεχυριασθεί ή να αποτελέσει αντικείμενο άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος, ανεξάρτητα από την επιχείρηση.

2. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 δικαιώματα σημειώνονται στο μητρώο και δημοσιεύονται κατ' αίτηση ενός των μερών.»

- 6 Το άρθρο 22 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Άδεια χρήσης», ορίζει τα εξής:

«1. Είναι δυνατόν να παραχωρηθούν άδειες χρήσης κοινοτικού σήματος για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωρισθεί και για το σύνολο ή τμήμα της Κοινότητας. Οι άδειες χρήσης μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές.

[...]

3. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της σύμβασης για την παραχώρηση άδειας χρήσης, ο έχων την άδεια δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο για παραποίηση/απομίμηση κοινοτικού σήματος μόνο με τη συγκατάθεση του δικαιούχου του σήματος αυτού. Πάντως, ο κάτοχος αποκλειστικής άδειας δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο εάν, μετά από όχληση, ο ίδιος ο δικαιούχος του σήματος δεν προσφύγει στο δικαστήριο για παραποίηση/απομίμηση κοινοτικού σήματος εντός ευλόγου προθεσμίας.
4. Ο έχων την άδεια δικαιούται να παρέμβει στη διαδικασία για παραποίηση/απομίμηση που έχει κινήσει ο δικαιούχος του κοινοτικού σήματος προκειμένου να επιτύχει επανόρθωση της ζημίας που υπέστη ο ίδιος.
5. Η παραχώρηση ή η μεταβίβαση άδειας χρήσης κοινοτικού σήματος σημειώνεται στο μητρώο και δημοσιεύεται, κατ' αίτηση ενός των συμβαλλομένων.»
- 7 Το άρθρο 23 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αποτελέσματα έναντι τρίτων», προβλέπει τα εξής:
- «1. Οι δικαιοπράξεις που αφορούν κοινοτικό σήμα στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 17, 19 και 22, παράγουν αποτελέσματα έναντι τρίτων σε όλα τα κράτη μέλη μόνον μετά την εγγραφή τους στο μητρώο. Εντούτοις, παράγουν αποτελέσματα και πριν από την εγγραφή τους, έναντι των τρίτων οι οποίοι απέκτησαν μεν δικαιώματα επί του σήματος μετά την ημερομηνία της συγκεκριμένης δικαιοπράξης, ήταν όμως εν γνώσει αυτής κατά την ημερομηνία κτήσης των δικαιωμάτων τους.
2. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει έναντι προσώπου το οποίο αποκτά κοινοτικό σήμα ή δικαίωμα επί κοινοτικού σήματος κατόπιν μεταβίβασης ολόκληρης της επιχείρησης ή με άλλο είδος καθολικής διαδοχής.
- [...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 8 Από της 2ας Ιανουαρίου 2011, η Breiding είναι κάτοχος αδειας χρήσεως, η οποία δεν καταχωρίστηκε στο μητρώο κοινοτικών σημάτων (στο εξής: μητρώο), του λεκτικού κοινοτικού σήματος ARKTIS, το οποίο κατατέθηκε στις 15 Αυγούστου 2002 και καταχωρίστηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2004 με αριθμό CTM 002818680 με δικαιούχο την KBT & Co. Ernst Kruchen agenzia commerciale società, μεταξύ άλλων για είδη κρεβατοκάμαρας και κλινοσκεπάσματα. Βάσει της συμφωνίας παραχωρήσεως αδειας χρήσεως, η Breiding δύναται να ασκήσει ιδίω ονόματι αγωγή λόγω παραποίησης/απομιμήσεως.
- 9 Ο Y. Hassan είναι ο διαχειριστής της OVL Onlinevertrieb & -logistik GmbH & Co. KG, η οποία εξαγόρασε, την 1η Μαΐου 2010, τη μονοπρόσωπη επιχείρησή του. Οι επιχειρήσεις αυτές, στις 27 Οκτωβρίου 2009 και στις 30 Οκτωβρίου 2012, αντιστοίχως, διέθεσαν προς πώληση, μέσω του ιστοτόπου «schoene-traeume.de», διάφορα κλινοσκεπάσματα με πούπουλα υπό τις ονομασίες «Arktis 90», «Arktis 90 HS» και «innoBETT selection Arktis».
- 10 Κατόπιν των πρώτων προσφορών και οχλήσεως εκ μέρους της εταιρίας η οποία ήταν τότε κάτοχος αδειας χρήσεως του σήματος ARKTIS, ο Y. Hassan υπέγραψε, στις 3 Φεβρουαρίου 2010, πράξη φέρουσα τον τίτλο «δήλωση παραλείψεως», με την οποία δεσμευόταν να μη χρησιμοποιεί το σημείο «Arktis» για είδη κρεβατοκάμαρας, άλλως θα υποχρεούταν να καταβάλει ποινική ρήτρα προβλεπόμενη με σύμβαση, της οποίας το ύψος θα καθόριζε ελεύθερα ο κάτοχος της αδειας χρήσεως.

- 11 Επιληφθέν αγωγής ασκηθείσας από την Breiding, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο διαπίστωσε ότι η σύμβαση αυτή ήταν έγκυρη, διέταξε τον Y Hassan να παράσχει στοιχεία και να αποσύρει τα προϊόντα τα οποία αφορούσε η παραποίηση/απομίμηση προκειμένου αυτά να καταστραφούν και τον υποχρέωσε να καταβάλει αποζημίωση.
- 12 Το αιτούν δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ο Y. Hassan άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής, εκτιμά ότι η ευδοκίμηση του ενδίκου αυτού μέσου εξαρτάται από το ζήτημα αν η Breiding, η οποία, βάσει της συμφωνίας παραχωρήσεως της αδείας χρήσεως, έχει στη διάθεσή της την απαιτούμενη κατά το άρθρο 22, παράγραφος 3, του κανονισμού συγκατάθεση του δικαιούχου του σήματος, δύναται να ασκήσει αγωγή λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως, μολοντί η άδεια χρήσεως δεν έχει καταχωρισθεί στο μητρώο.
- 13 Το εν λόγω δικαστήριο επισημαίνει ότι, με προγενέστερη απόφαση, είχε κρίνει ότι το άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού έχει εφαρμογή μόνο στην περίπτωση καλόπιστης κτήσεως. Επισημαίνει ότι, βεβαίως, βάσει αμιγώς γραμματικής ερμηνείας της διατάξεως αυτής, η οποία ορίζει, χρησιμοποιώντας γενική διατύπωση, ότι οι δικαιοπράξεις οι οποίες αφορούν κοινοτικό σήμα και οι οποίες διαλαμβάνονται στα άρθρα 17, 19 και 22 του κανονισμού παράγουν αποτελέσματα έναντι τρίτων εντός όλων των κρατών μελών μόνον μετά την εγγραφή τους στο μητρώο, θα μπορούσε να συναχθεί ότι στις πράξεις αυτές περιλαμβάνεται και η εκ μέρους του κατόχου της αδείας άσκηση αγωγής λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως. Εντούτοις, κατά το αιτούν δικαστήριο, δεδομένου ότι η δεύτερη περίοδος αυτής της παραγράφου 1 και η επόμενη παράγραφος αφορούν αποκλειστικώς την περίπτωση καλόπιστης κτήσεως, βάσει συστηματικής ερμηνείας της εν λόγω διατάξεως, συνάγεται ότι το αυτό ισχύει και για την πρώτη περίοδο.
- 14 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, πάντως, ότι ισπανικό δικαστήριο έκρινε ότι ο κάτοχος αδείας χρήσεως μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά τρίτων μόνον κατόπιν της καταχωρίσεως της αδείας στο μητρώο.
- 15 Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, αν γίνει δεκτό ότι άσκηση των δικαιωμάτων του κατόχου αδείας χρήσεως προϋποθέτει την καταχώριση της αδείας στο μητρώο, εγείρεται τότε το ζήτημα αν ο κάτοχος μη καταχωρισθείας αδείας δύναται να ασκήσει ιδίω ονόματι, μέσω εξαιρετικής νομιμοποιήσεως, τα δικαιώματα του δικαιούχου του σήματος, δυνατότητα την οποία επιτρέπει το γερμανικό δίκαιο υπό ορισμένες προϋποθέσεις οι οποίες πληρούνται εν προκειμένω.
- 16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberlandesgericht Düsseldorf (εφετείο της περιφέρειας του Ντύσσελντορφ) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
 - «1) Αντιβαίνει στο άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του [κανονισμού] η δυνατότητα κατόχου αδείας χρήσεως σήματος που δεν έχει καταχωρισθεί στο μητρώο να ασκήσει αγωγή λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως κοινοτικού σήματος [...];
 - 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αντιβαίνει στο άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του [κανονισμού] εθνικός νομικός μηχανισμός που επιτρέπει στον κάτοχο αδείας χρήσεως να ασκεί ιδίω ονόματι, μέσω του θεσμού της εξαιρετικής νομιμοποιήσεως (“Prozessstandschaft”), τα δικαιώματα του δικαιούχου του σήματος έναντι του αυτουργού της παραποιήσεως/απομιμήσεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 17 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού έχει την έννοια ότι ο κάτοχος αδείας χρήσεως σήματος δεν μπορεί να ασκήσει αγωγή λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως του κοινοτικού σήματος που αποτελεί το αντικείμενο της αδείας χρήσεως σε περίπτωση κατά την οποία η άδεια χρήσεως αυτή δεν έχει καταχωρισθεί στο μητρώο.
- 18 Από την πρώτη περίοδο του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού, κατά την οποία «[ο]ι δικαιοπραξίες που αφορούν κοινοτικό σήμα στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 17, 19 και 22, παράγουν αποτελέσματα έναντι τρίτων σε όλα τα κράτη μέλη μόνον μετά την εγγραφή τους στο μητρώο», προκύπτει ότι οι δικαιοπραξίες τις οποίες αφορά η διάταξη αυτή είναι η μεταβίβαση κοινοτικού σήματος, η σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί του σήματος και η παραχώρηση αδείας χρήσεως. Ερμηνευόμενη μεμονωμένα από το συγκεκριμένο της, η περίοδος αυτή θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχει την έννοια ότι ο κάτοχος αδείας χρήσεως σήματος δεν δύναται, εφόσον η άδεια δεν έχει καταχωρισθεί στο μητρώο, να προβάλλει τα δικαιώματα που παρέχει η άδεια αυτή έναντι τρίτων, περιλαμβανομένου του αυτουργού της παραποιήσεως/απομιμήσεως του σήματος.
- 19 Ωστόσο, προκειμένου να ερμηνευθεί διάταξη του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (αποφάσεις *Brain Products*, C-219/11, EU:C:2012:742, σκέψη 13, και *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 20 Όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος του κανονισμού, επισημαίνεται, καταρχάς, ότι η δεύτερη περίοδος της παραγράφου αυτής μετριάξει τα αποτελέσματα του κανόνα που θέτει η πρώτη αυτή περίοδος όσον αφορά τους «τρίτ[ους] οι οποίοι απέκτησαν δικαιώματα» επί του σήματος μετά την ημερομηνία συνάψεως της οικείας δικαιοπραξίας, πλην όμως εγνώριζαν την ύπαρξή της κατά τον χρόνο κτήσεως των δικαιωμάτων αυτών. Όσον αφορά δε την παράγραφο 2 αυτού του άρθρου 23, εισάγει εξαίρεση από τον κανόνα αυτόν έναντι «προσώπου το οποίο αποκτά κοινοτικό σήμα ή δικαίωμα επί κοινοτικού σήματος» διά της μεταβίβασεως της επιχειρήσεως συνολικά ή με οποιαδήποτε άλλη μορφή καθολικής διαδοχής. Επομένως, ερμηνεία ταυτοχρόνως γραμματική και συστηματική του άρθρου 23, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού ενισχύει την άποψη ότι το άρθρο αυτό, στο σύνολό του, σκοπεί να ρυθμίσει τη δυνατότητα να αντιστάσσονται οι δικαιοπραξίες που διαλαμβάνονται στα άρθρα 17, 19 και 22 του κανονισμού έναντι τρίτων οι οποίοι έχουν ή ενδέχεται να έχουν δικαιώματα επί του κοινοτικού σήματος.
- 21 Εν συνεχεία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το τμήμα 4 του τίτλου II του κανονισμού, στο οποίο περιλαμβάνεται το άρθρο 23 του κανονισμού, φέρει τον τίτλο «Το κοινοτικό σήμα ως αντικείμενο κυριότητας». Εν συνεχεία, το σύνολο των άρθρων του τμήματος αυτού περιέχουν κανόνες σχετικούς με το κοινοτικό σήμα ως αντικείμενο κυριότητας. Τούτο ισχύει για τα άρθρα 17, 19 και 22 του κανονισμού, όπως προκύπτει και από την αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού. Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 21 των προτάσεών του, τα τελευταία αυτά άρθρα αφορούν δικαιοπραξίες των οποίων το κοινό γνώρισμα συνίσταται στο ότι έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τη σύσταση ή τη μεταβίβαση δικαιώματος επί του σήματος.
- 22 Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά το άρθρο 22, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του κανονισμού, το δικαίωμα του κατόχου αδείας χρήσεως να προσφύγει στα δικαστήρια λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως κοινοτικού σήματος εξαρτάται, υπό την επιφύλαξη των όσων ορίζει η σύμβαση παραχωρήσεως της αδείας χρήσεως, μόνον από τη συγκατάθεση του δικαιούχου του σήματος αυτού.
- 23 Διαπιστώνεται επίσης ότι, κατά το άρθρο 22, παράγραφος 5, του κανονισμού, η καταχώριση της αδείας χρήσεως σήματος στο μητρώο πραγματοποιείται κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των συμβαλλομένων μερών. Εντούτοις, το άρθρο αυτό, όπως και το άρθρο 19 του κανονισμού, δεν περιλαμβάνει διάταξη

ανάλογη εκείνης του άρθρου 17, παράγραφος 6, του κανονισμού, κατά το οποίο, «[ε]φόσον η μεταβίβαση δεν έχει σημειωθεί στο μητρώο, ο διάδοχος δεν μπορεί να προβάλλει δικαιώματα που απορρέουν από την καταχώριση του κοινοτικού σήματος».

- 24 Επιπλέον, το άρθρο 17, παράγραφος 6, του κανονισμού θα καθίστατο άνευ πρακτικής χρησιμότητας αν το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού είχε την έννοια ότι δεν επιτρέπει την προβολή έναντι κάθε τρίτου αξιώσεων που απορρέουν από το σύνολο των δικαιοπρασιών που διαλαμβάνονται στα άρθρα 17, 19 και 22 του κανονισμού σε περίπτωση κατά την οποία οι δικαιοπραξίες αυτές δεν έχουν καταχωρισθεί στο μητρώο.
- 25 Όσον αφορά τον σκοπό του κανόνα του άρθρου 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος του κανονισμού, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένων υπόψη όσων διαπιστώθηκαν στις σκέψεις 20 και 21 της παρούσας αποφάσεως, η έλλειψη δυνατότητας να αντιταχθούν στους τρίτους οι δικαιοπραξίες που διαλαμβάνονται στα άρθρα 17, 19 και 22 του κανονισμού και οι οποίες δεν έχουν καταχωρισθεί στο μητρώο σκοπεί να προστατεύσει εκείνον που έχει ή ενδέχεται να έχει δικαιώματα επί κοινοτικού σήματος ως αντικείμενου κυριότητας. Ως εκ τούτου, το άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος του κανονισμού δεν έχει εφαρμογή σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, όπου τρίτος, παραποιώντας/απομιμούμενος το σήμα, παραβιάζει τα δικαιώματα που παρέχονται βάσει του κοινοτικού σήματος.
- 26 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού έχει την έννοια ότι ο κάτοχος αδείας χρήσεως σήματος μπορεί να ασκήσει αγωγή λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως του κοινοτικού σήματος που αποτελεί το αντικείμενο της αδείας χρήσεως μολονότι η άδεια χρήσεως αυτή δεν έχει καταχωρισθεί στο μητρώο.
- 27 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως αυτής, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα, έχει την έννοια ότι ο κάτοχος αδείας χρήσεως σήματος μπορεί να ασκήσει αγωγή λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως του κοινοτικού σήματος που αποτελεί το αντικείμενο της αδείας χρήσεως μολονότι η άδεια χρήσεως αυτή δεν έχει καταχωρισθεί στο μητρώο κοινοτικών σημάτων.

(υπογραφές)